

Tardor medite

Després dels aiguats caiguts la setmana passada, amb efectes devastadors en alguns municipis catalans, el meteoròleg Francesc Mauri s'interroga sobre la dificultat de predir aquests fenòmens típicament mediterranis.

Aquest any serà recordat per molta gent. De primer una greu sequera que ja va començar a principi d'any. Després un estiu amb rècords de calor, afeixugat amb una absència quasi total de pluges. Conseqüència de tot això: incendis impressionants al País Valencià, al Principat i alguns a les Balears. Recordo les informacions meteorològiques d'aquest estiu, que acostumo a donar a través

rània altre cop

EFE

Diverses imatges de les inundacions dels dies 10 i 11 d'octubre. Els danys a carreteres, ponts, habitatges i fàbriques han estat molt quantiosos; les víctimes mortals han arrodonit la tragèdia.

de Catalunya Ràdio i de Televisió de Catalunya: atenció a la tardor, que durant la dècada dels 80, estius notablement càlids com els del 82, 83 o 87 van acabar amb tardors passades per aigua a Catalunya, les Balears o el País Valencià. Ara ha tocat el torn a Catalunya. Però, atenció que encara hi ha força tardor per endavant.

Dissabte dia 8. El meu company Daniel Ramírez a través de Catalunya Ràdio o en Jordi Miralles a través de TV3 anuncien un diumenge gris i amb algunes primeres pluges febles.

Diumenge dia 9. S'anuncia una generalització de pluges per a la nit següent, però febles o com a molt moderades. S'indica que continuaran tot dilluns i a tot Catalunya.

Dilluns dia 10. Pocs minuts després d'encetat el primer dia de la setmana l'aigua cau torrencialment en algunes comarques del sud de Catalunya, però sobretot damunt el Priorat i la zona més alta del Baix Camp. A les 6 del matí, com cada dia, arribo a la redacció de TV3. Observo a través de les imatges del Meteosat una àrea amb nebulositat molt desenvolupada. Penso que pot amagar algunes tempestes. Aparentment no és "perillosa". A través de l'ordinador de la redacció connecto amb diverses estacions automàtiques del Departament de Medi Ambient. La de Juneda em revela que ha plogut força en aquesta comarca tan eixuta. Al voltant de 60 litres. La d'Alcover enregistra poca pluja. A Amposta o la Sènia no enregistren ni han enregistrat quantitats preocupants, si bé hi ha plogut força. Són les 6.20 i el telèfon sona. Una col·laboradora ens truca des de Porrera (Priorat). De moment ha plogut torrencialment i han recollit 200 litres per metre quadrat. La tromba n'ha deixats anar la major part, uns 120, entre les 3 i les 4. Es tracta segurament d'un típic aiguat localitzat, però devastador.

A la crònica de les 6.30 per Catalunya Ràdio comento l'aiguat i adverteixo del desplaçament de la pluja a comarques com la Conca de Barberà, l'Alt Penedès, Anoia o Bages. A partir d'aquí el matí és frenètic. A mig matí en Miquel d'Alforja em truca.

—Francesc, agafa't, 403 litres!

—Què??

—El que sents. Sí, sí, coincideix aproximadament amb dos pluviòmetres més del poble. No és un error.

Quantitats entre 150 i 403 litres a les comarques de l'àrea de Tarragona. Entre 50 i 150 litres a les de l'àrea de Barcelona. En indrets com les Garrigues, la Segarra o l'Urgell supe-

ren els 100 litres, i unes hores més tard es totalitzen a les comarques entorn de Girona quantitats que, entre dilluns a la tarda, tot dimarts i part de dimecres, arriben als 150-340 litres.

Es podia haver previst tot això diumenge observant la situació meteorològica?

Difícilment. La veritat és que sobre el paper (amb els models de predicció o mapes del temps) l'anàlisi de la situació no implicava un gran risc de formació de nuclis de tempesta productors d'aiguats torrencials. En unes altres situacions, teòricament molt més favorables a causar aiguats torrencials, no s'han produït.

Possiblement encara no coneixem prou els mecanismes del temps a la Mediterrània i trigarem a conèixer-los, perquè és una de les àrees més complicades del planeta (no es tracta d'una afirmació gratuïta; així ho reconeix el Servei de Meteorologia Britànic). Ara bé, s'ha avançat moltíssim i les prediccions acostumen a funcionar. Ens passa una mica com als americans amb els tornados. Es pot dir que hi ha condicions perquè se'n formin, es pot dir més o menys on, però no es pot assegurar si se'n formaran o no. Fins i tot sense haver-ne previstos també se'n formen. Amb els aiguats mediterranis passa igual. El que cal tenir present és que sempre n'hem tinguts, en tenim i sempre en tindrem. Per tant, els habitants dels Països Catalans hem d'aprendre la lliçó, car sembla que ens relaxem quan passen uns anys sense aiguats i tornem a cometre els errors de sempre. Edificació en zones fàcilment inundables, càlculs erronis d'obres públiques pensant en pluges o cabals inferiors als que es poden produir realment, negligir la força de les rieres mediterrànies, etc.

Ara bé, la pregunta d'aquests dies i la més lògica, aquest any de foc al bosc, és de suposar una relació directa entre foc i aiguat. Cal descartar la idea que la deforestació d'aquest estiu ens hagi canviat el clima d'una forma general. Ara, sí que és possible que, d'una forma molt local, es modifiquin algunes variables meteorològiques.

La pèrdua de massa forestal ha accentuat les riudes? Quasi segur que sí. A les zones on la pèrdua de bosc ha estat important, l'aigua no ha quedat retinguda per la massa vegetal i s'ha precipitat molt més sobtadament i més abundantment i ha destrossat o erosionat el terreny.

En resum, després d'aquests aiguats i d'aquests incendis hem d'analitzar les zones cremades, i també les inundades, aprendre la lliçó i actuar en conseqüència, bo i tenint en compte cada cas.

Francesc Mauri